

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs
Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus
Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum
Apostolicorum, Libri Quinq[ue]**

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. XVII. Defensio doctrinae beati Petri in epistola Clement. de confessione auriculari, & collatio eius doctrinae, cum epistola 2. eiusdem beati Petri, & cum loco Salomonis in Prouerbijs, & cum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

tuta dicitur, Clemen. 2. respondeamus ergò de his priùs, postea de alijs.
*Defensio doctrinæ beati Petri in epist. Clemen. de confessione auriculari,
 & collatio eius doctrinæ, cum epistola 2. eiusdem beati Petri, & cum loco
 Salomonis in Prouerbij, & cum epistola prima beati Ioannis, & explanatio
 horum locorum, & quòd confiteri in genere se peccatorem, non facit erube-
 scere, & quomodo beatus Ioannes in epistola sua omninò loquatur de confes-
 sione peccatorum in specie, & quomodo hæc non sit impossibilis neque ardua.*

Cap. 17.

AC primùm quidem de confessione auriculari, de qua non differam
 prolixè, quòd lib. 3. de dogmaticis characteribus verbi Dei ià feci,
 videamus, quã vim habeat, & quid in nobis efficiat, vt intelligamus
 nò iniici per eam cōscientijs laqueos, sed cōsciētias potiùs laqueis solui, ne-
 que Christianã libertatè deprauari, sed feruitutè peccati tolli. Elegãtissima
 igitur similitudine expressit beatus Petrus in doctrina sua, quam Clemens
 recitat in hac epistola, quã vtilitatè confessio adferat peccatori. cùm enim
 dixisset, similitè esse omnem statum ecclesiæ magnæ nauis, quæ per vndo sum
 pelagus diuersis è locis ac regionibus viros portat ad vnam potentis regni
 vrbem propèrare cupiètes, descripsissetq; quis nauarchus, quis nauclerus,
 qui nauar, qui vectores, quæ tempestates maris, quæ syrtes, quæ promon-
 toria, qui scopuli, qui piratæ, qui fluctus, qui venti: ad extremum dixit, qui
 essent, qui in nauis nauèantes vomerent, eos videlicet qui peccata instabi-
 lis noxiæ confiterentur. ἀπερώντες, inquit, τῆστιν ἐξομολογούμενοι τὰ παρα-
 πτώματα ὡς περ νοσοποιοῦσ χολὰς τὰς ἐκ πικρίας ἀμαρτίας λέγω, καὶ τὰς ἐξ
 ἐπιθυμιῶν ἀτάκτων, σωρευθέντα κακὰ ἄτινα τῷ ὁμολογῆσαι ὡς περ ἀπεράταντες
 κουφίσειθε τῆς νόσος. προβέμενοι τὴν ἐκ τῆς ἐπιμελείας σωτήριον ἡγείαν. Interprete
 mur Latinè: Vomentes, (inquit) id est, confitentes lapsus, qui sunt tanquàm
 bilis quedam, quæ morbū adfert, peccata dico amara, & mala ex cupidita-
 tibus immoderatis collecta, quæ cùm confitendo vomueritis, alleuabitur
 ægritudo, accedente insupèr bona valetudine ex studio atq; cura. Confes-
 sione igitur cōsciētia, onere peccatorū depressa, alleuatur, vt corpus vomitio-
 ne. Sed quia hanc doctrinã beati Petri negatis, conferamus hūc locum
 cū epistola beati Petri secunda, cùm ait de iã baptizatis: Si enim paululū, id
 est, ad breue tēpus, refugiētes coinquinationes mūdi in cognitione Domi-
 ni nostri & saluatoris Iesu Christi, his rursùs intplicati superātur, facta sunt
 eis posteriora peiora prioribus. Melius enim erat illis, non cognoscere
 viã veritatis, quã postquã cognouerūt, retrorsùm cōuerti ab eo, quod illis
 traditū est, sancto mandato. Deindè subiūgit: Contingit enim eis illud veri
 prouerbij: Canis reuersus ad vomitum. ἐξίρασιν vocauit beatus Petrus in
 epist. sua vomitū, à verbo ἔρω, cum ἐξ præpositione, quo etiã verbo cū ὑπὸ
 præpositione vsus est Clemēs, recitans doctrinã Petri. Respōdete ergò mihi

Ppp 3

Magdeb.

Confessionem
 peccatorum
 secretam, cum
 vomitione cō-
 parauit Petrus,
 & apud
 Clementem.
 & in sua episto-
 la.

2. Pet. 2.

Magdeb. cur beatus Petrus in epist. sua vocat vomitum peccata? aut quid est, vomere peccata propter nauseam, quã mouent? Explicate nobis trãslatione verbi: aut qua parte alia vomere soliti simus, nisi ore? & cur vomere, nisi vt purgemur? Aut ergo concedite purgari animã occulta quadam ceu vomitione peccatorum, quã ore fit, id est, confessione secreta: aut accusate beatũ Petrum. Deniq; si natura docet, vt vomitionem facturi, secretũ locum petamus, nisi Cynici esse velimus. idq; vt liberius vomamus, & alios horrore & nausea nẽ offendamus: an non erit naturæ quoq; consentaneum, vt fœtidas species nostrorum scelerum secretò vomamus, id est, ore confiteamur? Videre quid Leo ille, quem totus Oriens & Occidens cognomen-
Naturæ consentaneum secretò peccata per confessionem veluti vomere.
 to Magnum appellat, ad episcopos per Campaniam & Picenum scripserit, rationem naturæ insitam, & Apostolicæ doctrinæ regulam sequens. Illam etiam contra Apostolicam regulã præsumptionem, quam nupèr agnoui à quibusdam illicita vsurpatione committi, modis omnibus constituo submoueri, nẽ de singulorum peccatorum genere libellis conscripta professio publicè recitetur, cùm reatus conscientiarum sufficiat solis sacerdotibus indicari confessione secreta. Quauis enim plenitudo fidei videatur esse laudabilis, quæ propter Dei timorem apud homines erubescere non veretur, tamen quia non omnium eiusmodi sunt peccata, vt ea, quæ pœnitentiam poscunt, non timeant publicare, remoueat tam improbabilis consuetudo, nẽ multi à pœnitentiæ remedijs arceantur: dũ aut erubescunt, aut metuunt inimicis suis sua facta referare, quibus possint legũ constitutione percelli. Sufficit enim illa confessio, quæ primũ Deo offertur, tum etiã sacerdoti, qui pro delictis pœnitentiũ precator accedit: Tunc enim demũ plures ad pœnitentiam poterunt prouocari, si populi auribus non publicetur conscientia confitentis. Hactenũ Leo. & beatus Hierony. in regula ad Eustochiũ virginem, postquã docuit, quæ peccata virgines debeant in cœnobio publicè confiteri, subiunxit, quod ad secretam & auricularẽ confessionem pertinet: Neque tamen propter hoc secreta cogitamina cordium prodant, nec occulta peccata, quæ solis sacerdotibus debent confiteri. & Magnus Basilius in regula monachorum cap. 21. Confessio (inquit) peccatorum hanc habet rationem, quam habet vulnus aliquod corporis, vel passio, quæ medico monstranda est: itã confessio peccatorum fieri debet apud eos tantummodò, qui curare hæc prævalent & emendare. cùm dixit apud eos tantummodò, de secreta & auriculari confessione planè intellexit, quam cũ ostensione secreta vulneris, quæ fieri solet medico, comparauit. quis enim palàm, & non potiùs secretò & occultè vulnus, in ijs locis præsertim, quæ Paulus inhonestã vocat, medico ostendit? Sed excutiamus locum Salomonis, quẽ beatus Petrus in epistola sua citauit, quo magis pateat locutum esse beatum Petrum de vomitione spirituali, quæ fit per confessionem secretã peccatorum: Sicut canis (inquit) cùm reuertitur ad suum vomitum, & odiosus fit: sic imprudens, qui malitia sua reuersus est ad peccatum

1. Cor. 12.

2. Pet. 2.

atum suum. Quem locum interpretans Procopius Gazgus, Vt, inquit, canis si ad eum cibum redeat, quem prius comederat, & postea vomuit, ijs, qui vident, horrorem & nauseam mouet: sic qui sine ratione viuit, & consuetudine peccandi ad malitiam redit, à qua propositum fuit recedere, odiosus Deo & Angelis efficitur. Intelligebat sapiens interpres, oportere interpretari accommodatè ad translationem verbi, & similitudinem canini vomitûs, qui ore fit: idcirco cum reditu canis ad vomitum interpretatur comparari impudentiam peccatoris redeuntis ad peccatum, à quo propositum fuerat abstinere, vt in confessione peccatorum fit. Deinde quia confessio tunc fit, cum peccator propter Dei timorem erubescere non veretur, idcirco accommodatissimè subiungit Salomon in spiritu prophetante de mysterio nostræ confessionis secretæ, Est pudor inducens peccatum, & est pudor gloria & gratia: sic enim est apud septuaginta, scilicet tunc pudor inducit peccatum, cum propter pudorem nolumus confiteri peccata: tunc verò pudor est gloria & gratia, cum propter metum Dei non veremur erubescere confitètes, vt paulò antè dicebat Leo. At quis vestrum Magdeburg. erubescit, cum confiteretur se peccatorem, si nihil præterea in specie & singulatim confiteatur? an non est sanctorum illa vox, Peccauius? & illud in persona populi, Iniquè egimus? Vos igitur gloriam & gratiam huius pudoris repudiatis, qui traditis non esse in specie confitenda crimina: erubescere enim contigit, non cum in genere, sed cum in specie & singulatim confitemur. Præterea scribit beatus Ioannes: Si confiteamur peccata nostra, fidelis est & iustus, vt remittat nobis peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate: ergò qui mundantur à peccatis, per confessionem mundantur secundum epistolam beati Ioannis: ex quo rursus fit, vt de quibus beatus Petrus loquitur, quos dicit prius à peccatis mundatos, ad vomitum postea reuertit: per confessionem dicat mundatos fuisse, quia sine confessione non fit mundatio in ijs, quos sanguis Christi prius mundauit, & postea inquinati sunt, ergò ad vomitum reuertit, quod beatus Petrus dixit, est redire ad peccata, quæ iam per confessionem oris veluti per nauseam & pœnitentiam vomendo eiecerant. Sed repetamus à capite locum beati Ioannis, dixerat enim: Si autem in luce ambulamus, sicut & ipse est in luce, societatem habemus ad inuicem, & sanguis Iesu Christi emundat nos ab omni peccato. At si emundat nos ab omni peccato, quid est, quod sequitur: Si dixerimus, quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est? Qui enim ab omni peccato mundatus est, peccatum non habet. nunquid possumus carere per totam vitam omni peccato? minimè. non enim humiliter, solum, sed etiam veraciter quiuis sanctus in terra dicit orans, Dimitte nobis debita nostra, vt sancta synodus Mileuitana, cap. 7. contra Pelagianos iudicauit. Sanctus enim, inquit, & iustus erat Iacobus frater Domini, qui dixit: In multis offendimus omnes, & Salomon: Non est, inquit, homo, qui non peccet. Quid igitur dicemus?

Pro. 26.

Explanatio
loci Salom.
de confessione
citati in epi-
stol. beati Pe-
tri.

Pudor duplex.

Nō erubescis,
qui se pecca-
torē in genere
confiteatur, sed
qui in specie.
Dan. 3.
1. Ioann. 1.

Explicatur
locus ex epi-
stol. Ioan. de
confessione, et
cōfertur cum
doctrina Pe-
tri.

Synodus Mee
leuit.

Iac. 3.

Eccl. 7.

nunquid

nunquid beatus Ioannes sibi contradicit? absit: sed potius de duplici emundatione locutus est, & de ea, quæ fit per baptismum, quo illuminamur, quæ repeti non potest, postquam semel facta est, qua omnia peccata mundatur, & fit prorsus noua creatura, de qua emundatione beatus Paulus in epistola ad Heb. impossibile esse dicit, semel illuminatos, rursus renouari ad penitentiam: & de altera emundatione, quæ fit post baptismum per lachrymas penitentia mundantis in sanguine Christi, quam sanctus Anastasius Antiochenus secundum baptismum ex aqua & spiritu sancto vocat. & in lib. Pastoris, penitentia mundans vocatur, vt Clemens quoque Alexandrinus in 2. lib. Stromatum obseruauit: hæc, si post baptismum peccemus, reperit, de qua idem Paulus in eodem loco admonuit: nè quis falsò existimaret, nullam renouationem, nullumque penitentia locum in ecclesia lapsis post baptismum, vt Nouatiani senserunt, relinqui. idcirco enim subiungit, Terra sæpè uentem super se bibens imbrem, & germinans herbam opportunam illis, à quibus colitur, accipit benedictionem à Deo. Quando uero sæpè quis imbrem super se uentem bibit, & sæpè item benedictionem à Deo accipit, nisi quando sæpè peccatori penitenti per huius mysterij ministros, qui sunt uelut nubes quædam iuxta tropum Scripturæ sanctæ, donatur per gratiam Dei remissio peccatorum? quæ apud Esaiam dicitur benedictio, cum ait: Et hæc est benedictio eius, cum abstulero peccata eorum. De hac ergò secunda emundatione, quæ non potest facere, vt dicere possimus, peccatum non habemus, loquitur beatus Ioannes, cum post illam primam emundationem, qua mundamur ab omni peccato, subiungit: Si confiteamur peccata nostra, fidelis est & iustus, vt remittat nobis peccata nostra. cum enim dixit, fidelis & iustus, satis significauit beatus Ioannes de ea remissione se loqui, quæ Dominus, qui fidelis est, & non mentitur, promittit in euangelio per ministros huius sacramenti, cum dixit: Quorum remiseritis peccata, remittentur eis: & quorum retinueritis, retenta erunt. Addidit autem, Et emundet nos ab omni iniquitate, vt planè iam prioris illius emundationis excellentiam ac præstantiam intelligeremus. Per baptismum enim mundatur homo ab omni peccato, siue paruo, siue magno. Confiteri uero omnia peccata etiam minuta, non omninò necesse est ad salutem. At uero iniquitates & iniurias, quæ sunt grauiora peccata, & confiteri possumus, & omninò debemus, quantum recordari possumus: ab hisque omnibus mundamur. An enim putatis Magdeburgen. temerè, aut indifferenter dixisse hinc beatum Ioannem de confessione loquentem, Et emundet nos ab omni iniquitate? & paulò supra, de priore per baptismum emundatione, Emundet nos ab omni peccato? cur ergò vos, qui semper uerbum Dei iactatis, tam negligenter illud tractatis, vt nullam uerborum scripturæ sanctæ rationem habeatis? Quorsum contra confessionem, qua in ecclesia catholica secundum legem Christi omnes Christiani utimur, obijcere soleatis, impossibile esse omnia peccata confiteri? quare laqueos conscientijs iniicit,

Heb. 6.

Anastasius
Antiochenus
Clemens Alex-
andrinus.

Heb. 6.

Esa. 27.

1. Ioan. 1.
De duplici
mundatione
anima in epi-
stola Ioan.
Ioan. 20.Ad inuendū
discrimē uer-
usq; emundas-
tionis nō eisdem
uerbis
usq; Ioan. in
utraq; des-
scribenda.

injici, & Christianam libertatem tolli? quasi nos traderemus, necessarium esse omnia peccata leuia & minuta confiteri, quod quidem minimè tradimus: aut quasi non concederemus, grauiora etiam aliqua, quæ meminisse non potuimus, remitti simul cum ijs, quæ confessi sumus: satisque esse, si neque magna quando in memoriam venerint, ea confiteri. Quis hic laqueus est? aut quid hic impossibile, aut saltè magnæ difficultatis? Et cum vos Magdeburg. & vestri Lutherani secundùm formulam vestram confitemini, an impossibile est vobis recordari, quæ in Deum commisitistis? quæ in corpus vestrum peccastis? iniurias, quas proximo fecistis? non (credo) dicetis, impossibile esse, nec enim hæc tam leuia fortassè vobis videntur, vt negligatis: neque tam multa esse dicetis, vt numerare non possitis. Cur igitur illa in specie non confitemini? cum tam apertè dicat beatus Ioannes, Si confiteamur peccata nostra: fidelis est & iustus, vt remittat nobis peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate siue iniuria? *ad inia* enim, quam interpretes Latinus rectè interpretatus est iniquitatem, non est leue peccatum, quod veniale vocamus: sed graue & mortiferum, quod charitati aduersatur. Si non necessè erat confiteri in specie, & singula peccata grauia, quorum meminisse possumus, quid opus erat sic loqui? cur postquàm dixit, Fidelis est & iustus, vt remittat nobis peccata nostra, omnia peccata, tum magna, tum parua complexus, de quibus dixerat priùs *ἀπίστωσθε*, id est, infinite, si dixerimus, quòd *ἐκκαρτίαν* non habemus, id est, caremus quocunque peccato, ipsi nos seducimus. cur, inquam, speciem peccati notauit Ioannes? iniquitas enim subter genus peccati est. peccatum nanque latius patet. Præterea, cum dixit beatus Ioannes, hortans ad peccatorum confessionem, quæ in nouo testamēto pars est sacramenti pœnitentiæ, Fidelis est & iustus, vt remittat peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate: videtur etiam admonuisse nos, licet paulò obscuriùs, vt scriptura solet, quo diligentius eam perscrutemur, de loco Ezechielis c. 18. vbi Dominus Israelitas repræhendit, quòd prouerbium illud falsum iniquè in Deum alioquì iustum & misericordè usurparent, dicentes: Patres comederunt vnam acerbam, & dentes filiorum obstupescunt, quasi Dominus, alijs peccantibus, alios puniret, quæ fuisset iniustitia. docuitque neminem fore aliorum peccatorum reum, præterquam eorum omnium, quæ ipse committeret: nec aliorum pœnitentiã debere, quàm horum. deinde subiungit, Si autem impius egerit pœnitentiã ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est, & custodierit omnia præcepta mea, & fecerit iudicium & iustitiam: vita viuet, & non morietur. Vt aut intelligerent, pœnitendum esse omnium in specie, & singulorum, species singulas grauium peccatorum paulò supra enumerauerat, & cum dixisset, pœnitentiã egerit ab omnibus peccatis, addidit, quæ operatus est. singularia enim sunt, quæ operamur: ad extremum subiecit, Et dixistis, non est equa via mea: audite ergò domus Israel, nunquid via mea non est equa? & non magis viæ vestræ præuæ sunt? & rursus paulò post, Et dicunt filij Israel, Non est equa

Nihil laquei, si neque magna difficultatis in confessione secreta, & necessaria grauium peccatorum.

1. Ioan. 1.

Ibid.

Ioannis locus cum Ezechielis prophetia collatus.

Eze. 18. et 33.

Q q q via

via Dñi: nunquid via mea nō sunt aqua, & nō magis via vestre prauē? idcirco vnumquēque iuxta vias suas iudicabo, domus Israel: ait Dominus Deus: conuertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas. projicite à vobis omnes iniquitates vestras, in quibus prauaricati estis: & facite cor nouū, & spiritū nouum, quia nolo mortem peccatoris, dicit Dominus. Si hæc non tantū propter illos scripta sunt, sed etiam propter nos, quod credo non negabunt Magd. cum cæteris Luteranis: ergo quorum fuit tunc pœnitendum, id est, in specie, & singulorum, de eis dicit beatus Ioannes hñc, quasi prophetiam de pœnitentia, vt pertinet ad nouum testamentū, interpretans: Si confiteamur peccata nostra, id est, quæ nos operati sumus, fidelis est & iustus, vt remittat nobis peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate. Hęc enim est illa via aqua Domini, quæ dicta est in prophetia Ezechielis propter nos, vt si confiteamur peccata & omnes iniquitates nostras, ab eis quidem mundemur: sin verò nō cōfiteamur, non mūdēmur. sic enim vnumquēque nostrū iuste iuxta vias suas iudicabit per pœnitentiā, & per confessionem scilicet peccatorum & iniquitatum, in quibus ambulauimus, & istis ipsis promisit propheticè remissionem, inquis: Viuo ego, dicit Dominus Adonai, si volo mortem peccatoris, sed vt conuertatur impius à via sua mala, & viuat: & fidelis est, vt præstet quod promisit: id est, vt ijs remittat, qui sic peccata & iniquitates suas, quas operati sunt, confitentur, nempe in specie & singulatim, nisi post conueniētem diligentiam obliuio excuset. sic enim, id est, in specie & singulatim pœnitentiam iniquitatum requirebat ab illis Deus: & quorum ab illis pœnitentiam, eorum à nobis, vt perfectioribus, & pœnitentiam & confessionem, vt Ioannes nobis interpretatus est, requirit. Confiteri enim oportet, quorum pœnitet: & sic confitentibus fidelis est & iustus, vt remittat. Ad hanc itaque iustitiam Christi, quam Ioannes ait, pertinet illa via aqua Domini in Ezechiele, vt paulò antè dixi: & ad hanc fidelitatem Dei, quam idem Ioannes ait, pertinet illud in eodem Ezechiele, Viuo ego, dicit Dominus, &c. Est enim iusturādū, quod Dominus interposuit, sicut Apostolus ait, Vt ostenderet immobilitatem consilij sui, quia impossibile erat mentiri Deum. Respexit itaque Ioannes, cum dixit, Si cōfiteamur peccata nostra, fidelis est & iustus, vt remittat peccata nostra, non solum ad illud, quod Dominus in Euangelio dixit, Quorū remisistis peccata, &c. sed etiam ad illud, quod per Ezechielem dixit, vt iam explicatum est. Deindè, quēadmodū qui absoluit vt iudex, siue absolutū pronunciat, vt vos secundū disciplinam vobis à propheta vestro Martino Lutero traditam loqui soletis, ab specie peccati absoluit, aut absolutū pronunciat, si speciem peccati non audiuit, confitetur ne apud vos reus pœnitens se peccatorem, an iniquū? peccatorem enim se quiuis, quamlibet innocēs, confiteri potest & debet: quia si dixerimus, quoniam non peccauimus, mendacem tacimus eum, & verbum eius non est in nobis: iniquū verò potest se

Heb. 6.

1. Ioan. 1.

Ioan. 20.

*Vi de peccato
iudicet facer-
dos, speciem
eius exponere
necesse est.*

1. Ioan. 1.

test se aliquis negare, & quidem verè ac iustè, vt alter Samuel, aut Iob, qui dixit alioqui cap. 37. In manu omnis hominis signat, vt sciat omnis homo infirmitatem suam: quod quidem Synodus Mileuitana cap. 7. de peccatis paruis interpretata est, quibus nullus homo caret. Tanta est nostra infirmitas, Deo ità ad vtilitatem nostram permittente. Quòd si necessè est, vt se reus penitens iniquum confiteatur, cum se iniquum agnoscat, conscientia eum arguente: an non necessè erit, vt confiteatur speciem iniquitatis, vt iudex aliam sententiam de peccato leui, aliam de iniquitate pronunciet? Quomodò enim si peccata non sunt confitenda in specie & singula, sacerdos remittere, aut non remittere ea poterit? quod ad iudicium sacerdotale pertinere Dominus voluit, cum dixit, Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt. Quomodò, inquam, facere poterit, quod Apostolica cõstitutio, interpret illius legis euangelicæ, ad exemplum iusti iudicij, quod secundum legem de peccatis fiebat, præcepit, vt non omnia vno modo, sed alia aliter punirentur? Sed recitemus constitutionem, quæ in libro 2. Clemen. Rom. de const. Apost. c. 48. scripta est. Ne (inquit) de omni peccato idem iudicium pronuncietis, sed de vnoquoque suo, singulis delictis tum paruis, tum magnis multa prudentia iudicatis: aliter, inquam, facto, aliter sermone, rursus aliter proposito, alio modo conuicio, alio suspitione, atque etiam alios quidem minis tantum & terroribus subijcietis: alios multatione largiendi pauperibus: item alios ieiunijs cõprimetis: alios ex ecclesia eijcietis pro magnitudine & grauitate criminis: si quidem lex non omne delictum eodem supplicio afficiebat, quinimodò alio atque alio cõmissa in Deum, in sacerdotè, in templum, in hostiam, in regem, in ducem, in militem, in subditum, in equalem, in famulum, in possessionem, in iumentum, siue in pecus: rursus lætè peccata in parentes & propinquos: aliter peccata ex aggressione, aliter non voluntaria puniebat. atque alios quidem morte afficiebat, vel cruci affigendo, vel lapidando: alios verò multa pecuniæ, vel verberibus, vel talione. deinde subiungit, Ergò vos quoque diuersa delicta diuersis pœnis plectite, ne qua iniuria accidat, quæ iram Dei prouocet. cuius enim iudicij eritis administri, eius mercedem feretis, siquidem quo iudicio iudicatis, eo iudicabimini. Hactenus constitutio. Sed vos Magd. quia non existimatis referre, scire, quæ species lepræ sit, qua quis affectus est, aut quæ non sit, neque quo iudicio iudicetur, idcirco neque species grauium peccatorum ostendi vultis. vnde morem, quem patres & maiores vestri à sancta Romana ecclesia per Bonifacium Germaniæ Apostolum acceperant species peccatorum confitendi, vestra disciplina prætextu libertatis sustulit. Quòd si ad iugum seruitutis pertinere vultis, & Christianæ libertati aduersari, laborè ac pudorem confitendi in specie iniquitates, quas meminisse possumus, de iugo ergò ac seruitute gratulabatur Apostolus Corinthijs, cum eis gratulabatur de sollicitudine, de indignatione, de timore, & de vindicta, quam de se-

I. Reg. 13.
Iob. 37.

Ioan. 20.

Constitutio
Apostolica, ne
omnia peccata
vno modo
punirentur.

*Lex confiten-
di contra li-
bertatem est
non spiritus,
sed carnis.
Iud. 1.*

2. Pet. 2.

ipsis sumpserant propter speciem peccati grauis, in quo incestum illū non vitauerāt. Est quidem, fateor, hæc lex euangelica & apostolica confitendi iniquitates, in specie contra libertatem: sed quam libertatem? carnis scilicet, quam vos Lutherani amatis, qui, sicut Iudas Apostolus de alijs vestris similibus scripsit, gratiam in luxuriam transfulistis. Videamus ergo, an hoc tacuerit beatus Petrus, vbi de illis quoq; vestri similibus scripsit, quorum sermone & hortatu ad vitia pristina redibant, qui illa prius veluti per vomitionem confessionis secretæ purgauerant. Sic enim ait: Superba vanitatis loquētes, pellicunt in desiderijs carnis luxuriæ eos, qui paululum effugiunt, qui in errore conuersantur, libertatem illis promittentes, cum ipsi sint serui corruptionis.

Responsio ad ea, quæ Magdeb. obijciunt contra doctrinam de confessione secretæ. De loco psal. Delicta quis intelligit, quomodo eum veteres interpretati, & quomodo Paulus imitatus, & interpretatus sit. Item de interpretatione loci Pauli, Quod enim operor, non intelligo, ex Methodio Martyre.

Cap. 18

Psal. 13.

*Hieronym.
Quomodo il-
lud psal. De-
licta quis in-
telligit? vete-
res interpre-
tati sint.*

Theodoretus.

Augustinus.

Cassiodorus.

Sed quoniam quod vos Magdeburgenses in Centuria vestra secunda scripsistis, laqueum conscientijs injici lege secretæ confessionis, neque tamen, quomodo laqueus injiceretur, explicastis, id autem alij ex vestris condiscipulis ita probant, quia dicat Propheta: Delicta quis intelligit? quod tum in libris suis, tum apud auditores, quos decipiunt, inculcare solent, necessè est, vt hunc locum non prætereamus. Errant enim magistri Lutheranorum, non intelligentes scripturam, neque virtutem eius: siquidem alia sunt peccata, quæ confiteri necessè est, quæ cognosci possunt: & alia quæ non possunt, & idè neque confiteri necessè est. παραπτώματα ergo, quæ interpretes Latinus delicta vertit, nos lapsus dicere solemus, aiunt (inquit Hieronymus in epistola ad Ephe. cap. 2.) esse initia peccatorū, cum cogitatio tacita subrepat, & ex aliqua parte conuiuentibus nobis, nondum tamen nos impulit ad ruinam. Delicta itaque, ait Propheta, quis intelligit? quia scilicet, vt ait idem Hieronymus, difficile sit, initia & radices peccatorū intelligere. peccatū verò aiunt esse, (ait idè) cum quid opere consummatū peruenit ad finē. Et Theodoretus eundē locū Prophetæ interpretans, Delicta, inquit, quis intelligit? Etsi enim vehementer studuero mādata Dei seruare, ad multa tamen præter voluntatem naturali infirmitate trahor: & alia per ignorantiam committo, aut propter circumstantiā alicuius necessitatis. Et quanuis, inquit, peccata ipsa, turpesque actiones declinem, cogitationes tamen me polluunt: idcirco te imploro, qui purgare potes. Item August. Rogo, inquit, te Domine, quoniā delicta quis intelligit? nè mihi vt homini, quædam surrepant: & quibusdam, vt homo præoccupet. Rursus Cassiodorus explanans, quæ sunt illa occulta & latentia, quæ dicit Propheta non